

A

Εν ᾧ τῶν γραμμάτων ὁ ἄνθρωπος ἀφαιρεῖται εἰς τὴν μελέτην τῶν ἀρχαίων καὶ νέων κόσμων, φιλολογῶν τὰς ἐπιστήμας καὶ τὴν ἱστορίαν, φιλοσοφῶν ἐπὶ τοῦ βίου τῶν κοινωνιῶν καὶ ἐμβαθύνων εἰς ἀπωτάτας μυστηριώδεις ἀπόψεις διὰ τῆς φιλοσοφίας καὶ τῆς ἐπιστήμης, περίξ αὐτοῦ ἐκτυλίσσεται ἄλλου εἴδους δῶμα, ἡ πολιτικὴ τῆς κοινωνίας ζωὴ.

Ἡ πολιτικὴ τοῦ ἔθνους ζωὴ, στενότατα συνδεομένη μετὰ τοῦ πνευματικοῦ αὐτῆς στοιχείου καὶ μεγάλως ἐπ' αὐτοῦ ἐπιδρῶσα, εἶνε ἀξία προσοχῆς καὶ παρὰ τοῖς ἐργάταις τῶν γραμμάτων. Διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς ἀπεφασίσαμεν ἐφέτος νὰ διαθέσωμεν σελίδας τινὰς τοῦ ἡμετέρου Ἡμερολογίου εἰς τοιαύτην τινὰ ἄποψιν, ἐλπίζοντες, ὅτι οἱ ἡμέτεροι ἀναγνώσται ἀσμένως θὰ διέλθωσι καὶ τὰς γραμμάς ταύτας.

B

Ἐκτὸς ἀπὸ εἰκοσίων ἐτῶν ὁ ἐθνικὸς βίος ὄργῃ πρὸς κίνησιν καὶ ζωὴν ἐν μέσῳ πικρῶν δοκιμασιῶν καὶ ἐλπίδων. Εἰς τὰς ἐφημερίδας καὶ τοὺς χρονογράφους ἀνήκουσιν αἱ λεπτομέρειαι τῶν παραδραμόντων πολιτικῶν ἐτῶν. Ἐκεῖνο δὲ, ἐφ' οὗ ἡμεῖς περιορίζομεν ἤδη τὴν ἡμετέραν ἐπιθεώρησιν, εἶνε κυρίως τὸ τελευταῖον, μέγα ἑθνικῶν κινήσεων καὶ ἀναμορφώσεων πρόξενον.

Ὁ ἀπαθὴς ἱστορικὸς, ὁ διερχόμενος τὴν πολιτικὴν τοῦ ἔθνους

ζωὴν κατὰ τὸ λήξαν ἤδη ἔτος, δὲν δύναται νὰ μὴ συνομολογήσῃ, ὅτι μετὰ γενναίων βημάτων καὶ ὑψηλῶν ἐμπνεύσεων ἤρξατο τελομένη πολιτικὴ τοῦ τόπου ἀναγέννησις ὑπὸ αἰσίους ὀπωσθήποτε οἰωνούς.

Εἶνε ἀληθές, ὅτι, ὅπως ἐπὶ ἀκρωτηριάσεων τῶν σεσηπότων μελῶν πονεῖ ὁ ἀσθενής καὶ μεμψιμοιρῆ κατὰ τοῦ χειροῦργου, οὗτος ὅμως, ἀποβλέπων εἰς τὴν σωτηρίαν τοῦ πάσχοντος, προβαίνει μετὰ σιδηρᾶς ἀποφάσεως καὶ θελήσεως εἰς τὸ σωτήριον ἔργον του οὕτω καὶ ἐπὶ τῶν πολιτικῶν μεταρρυθμίσεων, τὸ ἔθνος, ἐξωκειωμένον εἰς τοὺς οἰχομένους θεσμούς, ἀσχάλλει ἐπὶ ταῖς καινοτομίαις, ἀγνοοῦν τὴν χρησιμότητα αὐτῶν, ἢν τὸ μέλλον θέλει καταδείξει· ὁ πολιτικὸς ὅμως μεταρρυθμιστῆς, ἐμβαθύνων εἰς τὰς ἀγαθὰς τοῦ μέλλοντος ἀπόψεις, βαίνει μετὰ σθένους καὶ θάρρους πρὸς τὸν σκοπὸν του.

Ἀφαιρέσατε τὰς μεμψιμοιρίας ἀπὸ τοῦ ἀσθενοῦς καὶ θὰ ἴδῃτε τῆς θεραπείας τ' ἀποτελέσματα. Μὴ ὑπολογίζητε διὰ τῶν ἀτομικῶν ἐλατηρίων, περιφρονήσατε ἀναποφεύκτους τινὰς διὰ πᾶσαν πρόοδον θυσιάς καὶ θὰ ἐκτιμήσητε τῶν πολιτικῶν μεταρρυθμίσεων τοὺς ἀγλαοὺς καρπούς.

Ἀπαιτεῖται καὶ δόσις τις ἡρωϊσμοῦ καὶ αὐταπαρνήσεως, ἵνα κρίνῃ τις ὀρθότερον τὰ πολιτικὰ τοῦ τόπου πράγματα καὶ ἀποσβήσις τῆς ἀπαισιοδοξίας, ἵνα μὴ βλέπῃ τὰ πάντα μέλανα. Ἀνάγκη νὰ διορᾷ τις καὶ τ' ἀγαθὰ καὶ νὰ ἔχῃ ἱκανὸν θάρρος καὶ δικαιοσύνην νὰ τὰ ἐκτιμήσῃ.

Γ

Ὁ κύριος μοχλὸς τῆς πολιτικῆς τοῦ ἔθνους κινήσεως κατὰ τὸ λήγον ἤδη ἔτος εἶνε ὁ διαπρεπὴς τῆς Ἑλλάδος πολιτικὸς καὶ πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως τοῦ τόπου κ. X. Τρικούπης.

Ὁ κ. X. Τρικούπης εἶνε σήμερον ὁ λαμπρότερος καὶ τηλαυγέστερος ἀστὴρ, ὁ καταυγάζων τὸν πολιτικὸν τοῦ ἔθνους ὀρίζοντα.

Δὲν προτιθέμεθα νὰ γράψωμεν τοῦ ἐξόχου πολιτικοῦ ἀνδρὸς τὴν βιογραφίαν, ἥτις ἄλλως εἶνε γνωστὴ καὶ ὁ περὶ συγχρόνων λόγος παρέλκει πρὸς εἰδότας. Ἀρκούμεθα μόνον νὰ ἐπισκοπήσωμεν

αὐτὸν γενικῶς, ὅπως χαρακτηρίσωμεν τὴν πολιτικὴν κατάστασιν τοῦ οἰχομένου ἔτους.

Ὁ κ. Χ. Τρικούπης εἶνε ἄξιος υἱὸς τοῦ μεγάλου πατρὸς του, τοῦ «περικλεοῦς ἀνδρὸς τοῦ ὑπὲρ τῆς ἀναστάσεως τῆς Ἑλλάδος ἀγίου ἀγῶνος, τοῦ ἐπιφανοῦς ῥήτορος τῶν Ἐθνικῶν Βουλῶν, τοῦ διασῆμου ἱστορικοῦ τῆς παλιγγενεσίας», ὡς εἶπεν ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ ἀοιδήμου ἐκείνου ὁ ἀοιδήμος Θρασύβουλος Α. Ζαήμες, Ὁ κ. Χ. Τρ. ἐκκληρονόμησε παρὰ τοῦ ἐνδόξου πατρὸς του συλλήβδην τὰς μεγάλας ἀρετὰς, αἵτινες ἀναδεικνύουν τοὺς μεγάλους τοῦ ἔθνους ἀνδρας. Διὰ τοῦτο ἀνυψώθη πρωτῶως εἰς τὰ ὕψατα τῆς πολιτείας σημεῖα καὶ περιεβλήθη ἐπαξίως τὴν τήβεννον τοῦ Κυβερνήτου τῆς χώρας.

Σήμερον τὸ ὄνομα αὐτοῦ πληροῖ πάσας τὰς γωνίας τῆς Ἑλληνικῆς γῆς καὶ συγκρατεῖ τὴν προσοχὴν τοῦ ἔθνους πρὸς αὐτὸν προσπλωμένην.

Τὸ τελευταῖον ἔτος ἔδωκεν αὐτῷ πολιτικὴν αἴγλην, δόξαν καὶ ἰσχὺν ἐκ τῶν σπανιωτάτων, ὅσας εἶδε ἡ σύγχρονος τῆς Ἑλλάδος Ἱστορία.

Ὁ κ. Χ. Τρικούπης εἶνε πολυμαθέστατος καὶ ἐγκυκλοπαιδικός. Ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ εἶνε κάμινος μεγάλων ἰδεῶν καὶ εὐρυτάτης πολιτικῆς ἱκανότητος.

Ἐν τῷ Κοινοβουλίῳ διέπρεψε πάντοτε ἐπὶ εὐγλωττίᾳ καὶ δυνάμει καὶ ἐγκρατεῖα λόγου, ἀρεταῖς τοῦτέστιν, αἵτινες χαρακτηρίζουν τοὺς Ἀγγλους πατρικίους, διότι εἶνε κατ' ἐξοχὴν Ἀγγλικῆς ἀνατροφῆς πολιτικός. Ἡ ἀθρόότης τῆς γλώτσης καὶ τῶν τρόπων αὐτοῦ ἐπιβάλλει τὸ σέβας εἰς τοὺς ἀκροατάς του. Ἡ εὐρεία αὐτοῦ παιδεία καὶ ἡ θετικότης τῶν ἀπειροπληθῶν αὐτοῦ γνώσεων, καταδεικνύουσι τὸν ὑγιᾶ καὶ μέγαν νοῦν, ὅστις κατακοσμεῖ αὐτόν.

Ὁ κ. Χ. Τρ. ἐν τῷ Κοινοβουλίῳ, ὡς ῥήτωρ καὶ ἀντιπρόσωπος τοῦ λαοῦ, εἶνε τιτὰν ἀκαταγώνιστος. Τοῦ πολιτικοῦ ἀνδρὸς αἱ ἔξοδοι ἀρεταῖ λαμπρύνουσι διαπρεπῶς τὸν βίον τοῦ κ. Χ. Τρ. τὸν τε κοινοβουλευτικὸν καὶ τὸν πολιτικὸν ἐν γένει. Δὲν ὑπῆρξε θέμα συζητήσεως ἐν τῷ Κοινοβουλίῳ, εἰς ὃ νὰ μὴ ἀνεμίχθη καὶ νὰ μὴ ἀνέπτυξε μετὰ θαυμασίας δεινότητος ῥητορικὴν καὶ πολιτικὴν

ικανότητα και ειδικότητα ἔξοχον, πατριωτικωτάτην δὲ στοργὴν και εὐλάβειαν πρὸς τὰς πολιτικὰς ἐλευθερίας.

Ἄλλὰ τὴν γονιμότητα και τὸ βάθος τοῦ νοῦς αὐτοῦ δ κ. Χ. Τρ. ἀνέπτυξε διαπερπῶς και ἐξόχως, ὡς κυβερνήτης τῆς χώρας.

Ἐξετάζοντες αὐτὸν, ὡς πρωθυπουργὸν ἐν τῷ κοινοβουλίῳ, τὸν εὐρίσκομεν περιστοιχιζόμενον και ἐνισχυόμενον ὑπὸ κολοσσικῆς κοινοβουλευτικῆς πλειοψηφίας και ἐπιβροῆς, ἥτις εἶνε ἐφάμιλλος ἐκεῖνης, ἣν χαίρει και εἰς τὸ ὅλον ἐν γένει Ἑθνος. Τὸ νὰ κατορθῶν δὲ νὰ συγκρατῆ τόσομεγάλην πλειοψηφίαν συμπαγῆ, τοῦτο ἔξοχον περιποιεῖ αὐτῷ πολιτικὴν τιμὴν.

Ἐν τῇ κυβερνήσει τῆς χώρας ἀνεδείχθη μεγαλεπήβουλος μεταρρυθμιστής, ἐγκαινίσας πολιτικὴν ἐποχὴν ἐν τῷ τόπῳ νέαν. Προστάτης τῶν Νόμων και φύλαξ εὐλαβῆς και ἀγρυπνος, τίμιος διοικητής και ἐγκρατής ἐν τῇ διαχειρίσει τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας, ἐπιβάλλων εἰς πάντας τοὺς κλάδους τῆς διοικήσεως τὴν πρὸς τὸ καθῆκον ἀφοσίωσιν.

Ὁ κ. Χ. Τρ. εἶνε παρ' ἡμῖν μοναδικὸν παράδειγμα πολιτικοῦ ἀνδρός, προαχθέντος ἐν βραχεῖ σχετικῶς χρονικῷ διαστήματι εἰς περιωπὴν πρωθυπουργοῦ και ἐπιφανοῦς πολιτικοῦ κομματάρχου, πολιτευθεὶς ὡσεπιτοπολὺ ἐκτὸς τῆς Βουλῆς, διότι ἀφ' ἧς ἤρξατο πολιτευόμενος, ἐξελέχθη δις μόνον βουλευτής μέχρι τοῦ ἔτους 1875, ὅτε τὸ πρῶτον ἐκλήθη εἰς τὴν πρωθυπουργίαν. Εἶνε ὄντως ἀξιοθαύμαστος ἡ ἔκτακτος αὐτῆ και ταχυτάτη πολιτικὴ ἀνάπτυξις τοῦ ἀνδρός.

Ἐπῆρξεν ἐν τούτοις αὐτῆ εὐεργετικωτάτη διὰ τὴν πατρίδα ὁμολογουμένως. Πολλῶν νομοθετικῶν μεταρρυθμίσεων, πολλῶν ἐθνωφελῶν μεγάλων ἔργων ἐγένετο εἰσηγητής και πάτρων, ὧν τὰ σημαντικώτερα εἶνε ἡ κατάργησις τῆς δεκάτης, ἡ ἀνάπτυξις τῆς συγκοινωνίας και ἡ μόρφωσις στρατοῦ, ἀξίου τοῦ ἀληθοῦς αὐτοῦ προορισμοῦ.

Πάντες ἀνωμολογοῦν, ὅτι ἔδει νὰ καταργηθῆ ἡ τυραννικὴ τῆς δεκάτης φορολογία, οὐ μόνον διότι καθ' ὅν ἐβεδιαιούτο και εἰσε-

πράττετο τρόπον παρεκώλυε τὰς γεωργικὰς ἐργασίας καὶ ἐπιέζε τὴν γεωργικὴν τάξιν, ἀλλὰ καὶ διότι ὡς πρὸς τὸ ποσὸν τῆς εἰς τὰ δημόσια βάρη εἰσφορᾶς ἔτασσε τὴν τάξιν ταύτην εἰς ἐναντίαν ὅλως μῆτραν πρὸς τὰς λοιπὰς κοινωνικὰς τάξεις. Ἄλλ' ἐντούτοις ὁ φόβος ἐνδεχομένου ἐλλείμματος προέκυπτεν ἐν τῷ μέσῳ, ὡς φάσμα φοβερὸν, ἀποτρέπων τινὰς τῶν παρ' ἡμῖν πολιτικῶν ἀνδρῶν ν' ἀνατρέψωσιν ὅσον τάχιον τὸ οἰκτρὸν γεωργικὸν statu quo. Ἡ σύμπτωσις τῶν ἀπὸ τῆς μεταπολιτεύσεως καὶ κατόπιν παρουσιασθέντων ἐλλειμμάτων ἔνεκα διαφορῶν αἰτίων, ἐν οἷς οὐχὶ δευτερεύουσιν κατέχει θέσιν ἡ κακὴ τῆς χώρας πολιτικὴ διοίκησις, ἐγένετο ἀφορμὴ τῆς διατηρήσεως τοῦ κακοῦ, ἀναστέλλοντος τὴν πρόοδον τῆς γεωργίας. Ὁ κ. Χ. Τρ. δογματίζων ὀρθῶς, ὅτι, ὅταν ἡ πολυπληθεσττέρα καὶ ἐργατικωτέρα τάξις πάσχη, ἀληθῆς τοῦ κακοῦ θεραπεία εἶνε ἡ ἐλάττωσις τῶν ἀμέσων φόρων καὶ ἡ κατὰ τὸ ἐφικτὸν μετάστασις μέρους τινὸς αὐτῶν εἰς τὰς λοιπὰς κοινωνικὰς τάξεις, προέβη θαρρῶν ἀλλῶς εἰς τὴν ἐθνωφελῆ αὐτὴν μεταρρύθμισιν.

Πανθομολογούμενον εἶνε, ὅτι ἡ συγκοινωνία εἶνε ὁ ἐπιούσιος ἄρτος, ἡ ῥιζικωτέρα ἀνάγκη τῶν εἰς τὸν πολιτισμὸν καὶ τὴν ὕλικὴν πρόοδον ἀφορώντων λαῶν. Ἡ συντελεσθεῖσα μάλιστα διὰ τῶν μέσων τοῦ ὀδικοῦ ταμείου κατασκευὴ ὁδῶν τινῶν, ἐξ ἑνὸς μὲν καταστήσασα καταφανεστέρως τὰς ἐκ τῆς ὁδοποιίας παραγομένας ὠφελείας τῶν πόλεων ἢ χωρίων, δι' ὧν αὕτη διήλθεν, ἐξ ἄλλου δὲ διεγείρασα τὴν ζηλοτυπίαν τῶν κατοίκων τῶν ἐτέρων μερῶν, ἔνθα ὁδοὶ εἰσέτι δὲν εἶχον κατασκευασθῆ ἔνεκα τῆς ἀνεπαρκείας τῶν μέσων, τοῦ ὀδικοῦ ταμείου, εἶχεν ἐξεγείρει τὴν δημοσίαν γνώμην ὑπὲρ τῆς ἐξευρέσεως τῶν μέσων, δι' ὧν ἀποβαίνει ἐφικτὴ ἡ κατασκευὴ ἀπασῶν τῶν ἀναγκαίων ἐθνικῶν ὁδῶν. Ἄλλ' εἰς τὸν κ. Χ. Τρικούπην ἀπέκειτο νὰ προσκαλέσῃ νομοθέτημα, δι' οὗ τὸ ταμεῖον τῆς ὁδοποιίας ἐπροϊκίσθη δι' ἐκτάκτων μέσων, ἐγγυώμενον τὴν ταχίστην στρωσιν ἀμαξωτῶν ὁδῶν πανταχοῦ τῆς Ἑλλάδος.

Ἐτέρα ἐπίσης πρᾶξις, ἀξία τῆς εὐγνωμοσύνης τοῦ τόπου, ὡς μέλλουσα νὰ ἐπενεργήσῃ σπουδαίως εἰς τὴν μόρφωσιν τοῦ κοινω-

νικοῦ καὶ ἱστορικοῦ βίου τῆς Ἑλλάδος εἶνε ὁ προκληθεὶς ὑπὸ τοῦ κ. Χ. Τρικούπη Νόμος τῆς ἐνιαυσίου θητείας, δι' οὗ ἐτέθησαν τὰ θεμέλια τῆς στρατιωτικῆς ἀνατροφῆς τοῦ ἔθνους καὶ κατέστη πρᾶγμα ὁ μέχρι τοῦδε ὄνειρος θεσμὸς τῆς γενικῆς στρατείας.

Ἄν μάλιστα ὁ κ. Χ. Τρ. κατορθώσῃ νὰ ἐπενέγκῃ καὶ τὴν ἄρσιν τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας, δι' ἣν σπουδαίως ἐργάζεται, ἢ πρὸς αὐτὸν εὐγνωμοσύνη τοῦ ἔθνους ἔσται ἀγήρως. Ἐλπίζομεν δὲ, ὅτι πᾶσαν ἰδέαν αὐτοῦ εἶνε ἱκανὸς νὰ πραγματοποιήσῃ, διότι εἶνε μεγάλου νοῦς καὶ σιδηρᾶς θελήσεως πολιτευτῆς. Καὶ ἀναμένει ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς παρ' αὐτοῦ καὶ τὴν λύτρωσιν τοῦ τόπου ἀπὸ τῆς ἐπαράτου συγκεντρώσεως, ἥτις ἐπιφέρει τὴν κατ' οὐσίαν παραβίασιν καὶ ἐκδολίευσιν τῶν ἐλευθέρων τοῦ τόπου θεσμῶν διὰ τῆς μεταξὺ τῶν κατὰ καιροῦς κυβερνήσεων καὶ τῶν ὀπαθῶν αὐτῶν ἀνταλλαγῆς ἀμοιβαίας ὑποστηρίξεως ἐπὶ τῇ βάσει συμφερόντων, αὕτη δὲ τὴν ἀμπεπόλησιν τῆς δικαιοσύνης καὶ τὴν παραλυσίαν τῆς διοικήσεως καὶ οἰκουμενικῆς διαχειρίσεως ἐπὶ βλάβῃ τῶν ἐθνικῶν καὶ ὕλικῶν συμφερόντων τοῦ ἔθνους.

Ε

Διὰ τοὺς ἐνδιαφερομένους νὰ μάθωσι τὴν βαθμιαίαν ἀνάπτωξιν καὶ προαγωγὴν τοῦ ἐξόχου πολιτικοῦ ἀνδρός, προσθέτομεν καὶ τὰ ἀκόλουθα.

Ἴδου ἐν πρώτοις περίεργον βιογραφικὸν αὐτοῦ ἀνέκδοτον. Ὁ κ. Τρ. ὠνομάσθη Χαροίλαος, διότι ἐγεννήθη ἐν Ναυπλίῳ τὴν 11 Ἰουλίου 1832 ἀκριβῶς τὴν ἡμέραν ἐκείνην, καθ' ἣν ἠγγέλθη, ὅτι ἔρχεται βασιλεὺς εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἔλαβε δὲ οὕτως ὄνομα, σημαίνον τὴν χαρὰν τοῦ λαοῦ. Ὁ αἰδῆμος πατὴρ αὐτοῦ, ἐξοχος πεπαιδευμένος καὶ πατριώτης, ἐποιεῖτο ἀρίστην ἐκλογὴν καὶ εἰς αὐτὰ τὰ ὄνόματα τῶν τέκνων του. Οὕτω καὶ θυγατέρα εἶχε, τελευτήσασαν, ἣν ἐκάλεσε *Ναυαρίνα*.

Ὁ κ. Χ. Τρ. μετὰ τὰς ἐν τῷ ἡμετέρῳ πανεπιστημίῳ σπουδάς του, ἀπῆλθε τῷ 1847 πρὸς συμπλήρωσιν αὐτῶν εἰς Παρισίους, ἔνθα καὶ ἔλαβε τὸ δίπλωμα αὐτοῦ.

Τῷ 1853, διορίσθη ἀκόλουθος τῆς ἐν Λονδίῳ Ἑλληνικῆς

πρεσβείας, ἔνθα ἐποτίσθη τὰ νάματα τῆς κοσμοκράτορος Ἀγγλικῆς πολιτικῆς.

Τῷ 1863 ἦλθεν εἰς τὴν Συνέλευσιν, ὡς πληρεξούσιος τῶν ἐν Δουδίῳ δημογεγῶν.

Εἰς τὰς κατόπιν ἐκλογὰς τοῦ 1865 ἐξελέχθη βουλευτῆς Μεσολογίου. Διαρκούσης δὲ τῆς Βουλῆς ἐκείνης ἀπεστάλη πληρεξούσιος εἰς τὰς Ἰονίους νήσους κατὰ τὴν τέλει τῆς μετὰ τῆς Ἑλλάδος ἐνώσεως αὐτῶν.

Τρὶς μέχρι τοῦδε ἐ χρημάτισε πρωθυπουργὸς καὶ πολλάκις ὑπουργός. Εἶνε δὲ ἐξόχου παιδείας καὶ νοημοσύνης ἀνὴρ, ἐγκρατέστατος καὶ ξένων γλωσσῶν, ἰδίως τῆς Ἀγγλικῆς καὶ Γαλλικῆς.

Φέρει δὲ ἀξίως ἐπὶ τοῦ στήθους τοῦ ἔξ μεγαλοσταύρου, τὸν Ἑλληνικόν, τὸν Γαλλικόν, τὸν Ἰσπανικόν, τὸν Τουρκικόν, τὸν Σερβικόν καὶ τὸν Βουλγαρικόν.

ΣΤ.

Τοιοῦτος ὁ ἔξοχος ἀνὴρ, οὐδ' ἐπειράθημεν νὰ δώσωμεν ἀμυδρὰν σκιαγραφίαν.

Ὁμολογουμένως δὲ ὁ κ. Χ. Τρ. εἶνε σήμερον ὁ κράτιστος τῶν πολιτευτῶν, εἰς οὓς τὸ ἔθνος δύναται νὰ ἐμπιστευθῇ ἀπολύτως τὰς τύχας του. Καὶ εἶνε ὁ μόνος ἐπιζήσας ἐκ τῶν ἀπὸ τοῦ 1862 πολιτικῶν ἀνδρῶν, τῶν ὡς πρωθυπουργῶν, κυβερνησάντων τὴν χώραν.

Ἐν Ἀθήναις 2 Ὀκτωβρίου 1883.

ΙΩΑΝΝΗΣ Α. ΑΡΣΕΝΗΣ.

Οίνοφλυγία. — Περίεργοι λεπτομέρειαί ἐπὶ τῶν θυμάτων τῆς οίνοφλυγίας ἐν διαφόροις πεπολιτισμένοις ἔθνεσιν.

Ἐν Ἀγγλίᾳ ἀποθνήσκουσιν ἐκ τῆς καταχρήσεως τῶν ποτῶν κατὰ μέσον ὄρον 50,000 ἄνθρωποι κατ' ἔτος, ἐξ ὧν 12,000 γυναῖκες. Ἐν Γερμανίᾳ τὰ θύματα τῆς μέθης ἀναβαίνουν εἰς 40, χιλ. κατ' ἔτος, ἐν Ῥωσίᾳ εἰς 10,000, ἐν Βελγικῇ εἰς 4,000, ἐν Γαλλίᾳ εἰς 1,500.

Πάντων ὅμως τῶν ἐθνῶν τούτων διακρίνεται ἡ Ἀμερικὴ διὰ τὰς ἐν αὐτῇ καταχρήσεις τῶν οἴνοπνευμάτων. Κατὰ τὴν στατιστικὴν τοῦ ἱατροῦ Everest, 300,000 ἀπέθανον ἐν διαστήματι ὀκτῶ ἐτῶν εἰς τὰς Ἑνωμένας Πολιτείας ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς οἴνοφλυγίας.

— Πολλοὶ νομίζουσιν ὅτι ἡ χρῆσις τῶν ὀπωρῶν εἶναι βλαβερὰ διὰ τὴν υγιάν. Τοῦτο εἶναι μεγάλη ἀπάτη, καθότι ἐξ ἐναντίας αἱ ὀπῶραι ἀποτελοῦσι τροφὴν ὑγιᾶ καὶ θεραπευτικὴν, κατάλληλον διὰ πᾶσαν ἡλικίαν. Παρέχουσι τροφὴν ἐλαφρὰν, πεπτικὴν, ἀναψυκτικὴν καὶ παράγουσι χυλὸν κατάλληλον δι' ὅλας τὰς λειτουργίας τοῦ σώματος.

Ὅπως ὦσιν ὠφέλιμοι εἰς τὴν υγιάν, αἱ ὀπῶραι πρέπει νὰ ἐκλέγωνται ὠριμοὶ καὶ καλῆς ποιότητος. Ὅταν ἦναι πράσινοι, δύνανται νὰ ἐπιφέρωσι χαλάρωσιν. Οἱ ἔχοντες λεπτὴν ιδιοσυγκρασίαν καὶ οἱ δυσκόλως χωνεύοντες ὀφείλουσιν ἰδίως ν' ἀπέχωσι τῶν ὀπωρῶν, ὅταν αὐτοὶ δὲν ἦναι ἐντελῶς ὠριμοὶ.

Πρέπει ν' ἀποφεύγωμεν νὰ τρώγωμεν ὀπῶρας μετὰ ἄφθονον γεῦμα. Διὰ δὲ τοῦς φιλασθένους εἶναι ἐπικίνδυνος ἡ χρῆσις τοιούτων, ὅταν ὁ στόμαχος τῶν ἦναι πλήρης κρεάτων καὶ ἄλλων τροφῶν.

Μεταξὺ τῶν ἀβλαβεστέρων ὀπωρῶν ἀναφέρωμεν τὰ κεράσια, τὰ φραγκοστάφυλα καὶ τὰς σταφυλάς.

Τὸ κεράσιον εἶναι ὀπῶρα σακχαρωμένη, λίαν θεραπευτικὴ, κατάλληλος διὰ τὰς χοληρικὰς κράσεις.

Τὸ χαμοκέρασον (φράγουλα) περιέχει χυμὸν ὑπόξυνον καὶ εἶναι

διουρητικόν· εἶναι δὲ κατάλληλον διὰ πάντας καὶ ἰδίως διὰ τὰς χοληρικός καὶ αἱματώδεις κράσεις.

Οἱ ἔχοντες ἐν τούτοις λεπτὸν στόμαχον δὲν πρέπει νὰ κάμνωσι συχνὴν χρῆσιν αὐτῶν, καθότι προξενοῦσι βίγος, ἐπιβλαβὲς εἰς τὴν ὑγιείαν. Προλαμβάνομεν ὁμῶς τὴν δυσάρεστον ταύτην συνέπειαν καρυκεύοντες αὐτὰ μετὰ οἴνου καὶ σακχάρους. Κατὰ τὸν Linné τὰ χαμοκέρασα προλαμβάνουσι τὴν ἀρθρίτιδα καὶ συντείνουσιν εἰς τὴν θεραπείαν τοῦ νεφρίτου.

Ἐν ὀλίγαις λέξεσιν, αἱ πλεῖσται τῶν ὀπωρῶν, τραγόμεναι μετ' ἄρτου, συγκροτοῦσι τροφὴν ὑγιᾶ, ἥτις βοηθεῖ τὴν χώνευσιν, ἀνακουφίζει τὴν διάνοιαν καὶ ἀποκρούει πολλὰς ἀδιαθεσίας, προσερχομένας, ὡς γνωστὸν, σχεδὸν πάσας ἐκ τοῦ στομάχου.

— Αἱ κυριώτεραι καὶ καλλίτεραι ὀπώραι τοῦ θέρους κατὰγονται ἐκ τῆς Ἀνατολῆς. Μετὰ τὴν κατάκτησιν τῆς Ἑλλάδος, Μικρᾶς Ἀσίας, Συρίας καὶ Ἀφρικῆς οἱ Ῥωμαῖοι μετέφεραν τὰς ἐξῆς ὀπώρας εἰς Ἰταλίαν:

Τὰ κερᾶσια μετενήχθησαν εἰς Ῥώμην ὑπὸ τοῦ Λουκούλλου ἐπιστρέφοντος ἐκ τοῦ Πόντου, ὅπου εἶχε πολεμήσει πρὸς τὸν Μιθριδάτην. Τὰ βερύκουκα ἤλθον ἐκ τῆς Ἡπείρου· τὰ ροδάκινα, ἐκ τῆς Περσίας· τὰ πορτοκάλια καὶ λειμώνια, ἐκ τῆς Μηδίας· τὰ δαμάσκηνα ἐκ τῆς Ἀρμενίας, Συρίας καὶ Δαμασκού· τὰ σύκα, ἐκ τῆς Ἀσίας· τὰ ἀπίδια ἐκ τῆς Ἀλεξανδρείας, Νουμιδίας, Ἑλλάδος καὶ Νουμαντίας· τὰ ρώδια, ἐκ τῆς Καρχηδόνας.

Ὁ Πλίνιος διηγεῖται ὅτι τὰ κερᾶσια τοσοῦτον ἐπολλαπλασιάσθησαν ἀπὸ τοῦ ἔτους 640 ἀπὸ κ. Ῥ. ὥστε αἱ κερᾶσαι ἐγένοντο ἀντικείμενον μεγάλης ἐξαγωγῆς, πρὸ πάντων πρὸς τὴν Μεγάλην Βρετανίαν. Αἱ πρῶται φυτεῖαι ἐγένοντο ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Kent, ὅπου καὶ ἐπέτυχον, ὡς καὶ εἰς τὰ περίχωρα τῶν Παρισίων, ἐν τῇ πεδιάδι Montmorency.